

והונ
שיצ
האז
והז

שמינקת, אלא משום שלוקח שתי שנים עד שנפשה חוזרת לה. וצחק רבינו ואמר שאם כך כותב המהרש"ל, אפשר להבין כבר מה שיש נשים צעירות שטוענות שצריכות לחכות בין ולד לולד. ולמעשה, לא מתירים במקרים רגילים כהמהרש"ל, אבל במקרים כאלו, יש רשות לחכות ב' שנים. אבל בוודאי שאין זה חיוב, ואם רוצה האשה להתעבר, או שמרגשת שנתחזק גופה, הרשות בידה.

לקחת מניעת הריון בילדה זה אחר זה רצופים

ואכ
כש
ושז
ואז

י"ב] והשיב רבינו שאשה שילדה ב' ילדים בהפסק י"א חדשים זה מזה, זאת אומרת, שנתעברה ב' חדשים לאחר שילדה, ומתיראת שלא תתעבר פעם שלישית כזה, ויהיה לה יותר מדי טירחה, מותר לה להשתמש במניעת הריון, אך, מאחר שאין זה מצב של סכנה, רק סתם חוששת, רק מותר ע"י קצף. ומותר לה זה רק לכשנה, שאז, אם תתעבר, יהיה הפסק של כ"א חדשים בין הילדים.

מניעת הריון לכלה מחמת שצריכה לקבל חיסון נגד אדמת

ואו
אד
רא
שי
עצ
וש
קי
ש
מ
כו
וז

י"ג] בחור אחד צלצל, וסיפר לרבינו שנעשה חתן, ועומד עכשיו שש שבועות קודם החתונה, וכלתו הלכה לרופא לבדיקת דם, והודיע לה הרופא שאיננה מחוסנת כנגד [אדמת^א] ושמייעץ לה ליקח זריקה, אך תצטרך להיזהר שלא להתעבר לכד' חדשים. ומיד השיב רבינו שאין מה לחשוב, אסור לה לקחת הזריקה, דאם כבר נדבקה במחלה, מובן ששייך ליתן היתר, אבל להיכנס לכתחילה, בוודאי אסור, והדגיש רבינו זה כמה פעמים. ואמר, שאם דוקא רוצים אז לא יתחתנו לעוד כמה חדשים, וטען השואל שכבר הדפיסו הזמנות, ואמר רבינו מה בכך, תדפיסו עוד פעם, אבל טען השואל שלא רוצים לדחות החתונה.

ושאלו רבינו מה בכלל כל הענין, למה אין להסביר לכלתו שאין לקחת זה. והשיב השואל שטרח מאוד כך להסביר, אבל יש במשפחת כלתו קרוב שנולד, ר"ל, חרש, מחמת שאימו נדבקה במחלה בימי עיבורה, ומאוד מתייראת מזה, וטען רבינו הלא תסביר לה שרובא דרובא מעולם לא ידבקו במחלה זו, ומאלו שנדבקים ג"כ רק במיעוטא משפיע המחלה על העובר, ורק במיעוטא מהם, זה השפעה שיש לדאוג עליו, ולמה מפחדים כ"כ!

שמותרת לשתות אף כוס של עקרון, וכ"כ הסמ"ג (לאוין ק"כ) וראייתו מסוגיא דסוף האי פירקא (ס"ה ע"ב) דדביתהו דר' חייא דקשתי כו', ואומר אני, דאין ראייה מזו, אלא למי שיש לה צער לידה, כעין דביחהו דר"ח, וכ"ש אם בניה אין הולכין בדרך ישרה, ומתיירא' שלא תרבה בגידולי' כאלו, שהרשות בידה: אמנם צ"ע דבמהרש"ל לא מבואר הדברים הללו, וראה אג"מ אבע"ז ח"א סו"ס סב שהביא רבינו לד' המהרש"ל הללו.

י. [Foam].

יא. Rubella.

והוספתי שגם שמענו שאלו שחישבו החשבונות טוענים שאף שבמי שמקבל המחלה יש אחוז של סכנה להיזק. מ"מ באלו שלקחו הזריקה, ואז נתעברו, אף פעם לא קרה שיצא היזק. ורבינו אמר שאין זה טענה, דהאשה, והרבה רופאים, כן מתייראים אז. ויכולה האשה לטעון שאינה מאמינה להחשבונות.

והשיב השואל שהסביר כל זה לכלתו, אך עדיין חוששת וטוענת שהיא מוכנה לפרוש ממנו לב' חדשים, אך צריכה לקחת הזריקה.

ואמר רבינו שתגיד לכלתך שאין לה ברירה אלא לפרוש. דבוודאי אין כדאי להכריח להתחתן בלי הזריקה, שאם דואגת כל כך, וכ"כ מתייראה, אין טוב להתחתן עימה כשהיא במצב זה. ואין לה ברירה, דגם מוך א"א לשים בבתולה!

ושאלתי, הלא לביאה ראשונה אין שכיח שתתעבר, דאין בתולה מתעברת מביאה ראשונה, ואח"כ היא כבר בעולה, ויכולה לשמש במוך!

ואמר רבינו שבוודאי זה טענה, אך מסתמא תאמר האשה שדואגת גם מביאה ראשונה, אבל אם האשה מוכנה לשמש כדרך בביאה ראשונה, אז יש עצה, שאח"כ תשמש במוך, ואם לא, אין עצה אחרת, רק שיפרשו.

אח"כ אמר לי רבינו שאף שבבתולה מוזכר שאינה מתעברת מביאה ראשונה, איני יודע אם יש כלל זה גם בבוגרת. דמ"מ למעשה כמה פעמים קרו שהתעברה אשה מביאה ראשונה! ומ"מ, מסתמא אף פעם לא קרה, אם לא בבעולה. והוספתי, שיעצתי השואל שישמש אז בקצף שאז בוודאי מאוד לא שכיח שתתעבר בביאה ראשונה. ואמר רבינו זה עצה טובה, ואם תסכים האשה, תהיה יכולה לשמש אח"כ במוך.

ושאלתי מה היה כונת רבינו במה שהזכיר שאחר שתוליד ילד, יותר קל להתיר הזריקה. והסביר רבינו שיש בזה כמה ענינים. אחד, שיכול אז לשמש במוך. שנית, שיותר קל אז לפרוש אם רוצים, מה שאינו בחתן וכלה, שיכול לגרום כל מיני איסורים ומכשולים, שיצרום ינקפם וכו', אם יפרוש. וגם הלא יותר קל אז לבעול בלי מין מניעת הריון, דמאוד מאוד לא שכיח שתתעבר אשה בתוך ד' חדשים להולדתה. וכמעט לא שמע רבינו ממעשה כזה, רק יודע מקרה אחד.

ואחר כך אמר רבינו שהרופאים ממש רשעים במה שעושים פחד על אנשים, דרק יש להם להגיד מה שידוע להם, האמת, לא לעשות השערות ופחדים! וסיפר רבינו כמה מקרים שהציל עוברים ממותם. ושכלל המקרים, שהיה להאם מחלה, ובאו לבקש היתר מרבינו ואסרו רבינו, הולידו ילדים בריאים! ורק לפני כמה ימים בא לפני רבינו מישהו, שבשעה שאשתו היתה מעוברת, רצו הרופאים שתעשה הפלה מחמת שהיה להאשה איזה חלישות ואסרו רבינו, וקיבלו פסקו של רבינו שלא ברצונה, ובא בעלה להגיד לרבינו שילדה אשתו תאומים, ושניהם בריאים והאשה בריאה! ורק אז ביקשו מרבינו היתר לעתיד, למניעת הריון, וזה יותר קל ליתן להם. וסיפר רבינו שהעובר הראשון שהציל, היה כלפני כ"ב שנים,

שאם כך
כותבין
ש רשות
ומרגשת

אומרת,
ויהיה
צב של
תתעבר,

וחתונה,
אדמת"א
ב רבינו
ך ליתן
; שאם
; ואמר

השואל
מחמת
ביר לה
משפיע
ז כ"כ!

אן (ס"ה)
ה, כעין
שהרשות
יא רבינו

ואפשר שכבר התחתן בעצמו ויש לו ילדים! ואמרתי לרבינו שהזכות מזה, שמציל נפש אחת מישראל, ומציל גם דורי דורות, דבר גדול מאוד! והסכים רבינו בשמחה.

היתר מניעת הריון מחמת מקרים בעבר

י"ד] ואמר לי הרב ש. פרנקעל שהשיב רבינו לאשה שסיפרה לרבינו, שהיה לה ג' ילדים, ומאחר שלשנים הראשונים, היה הלידה מלא צער, ונחלשה קצת, התיר לה רבינו לשמש במניעה (ע"י קצף²) ולא נתעברה לקצת זמן, ועכשיו ילדה פעם שלישית, והיה בלי צער הרבה, ולא נחלשה. ולפיכך מבקשת מרבינו שאע"ג שעכשיו, אינה חלושה, מ"מ דואגת שאם תתעבר, בלי לחכות, יהיה כשני עיבוריה הראשונים. ושהשיב לה רבינו שמותר לה שוב פעם, לשמש בקצף, ולאותו זמן שהתירה בפעם שעבר, שהוא שתי שנים.

וגם סיפר לי שהשיב רבינו לאשה אחרת, שהרופאים, הזהירוה שלא תתעבר, שאין לה לסרס עצמה, רק תשמש במוך. ושאלה האשה הלא אפשר שתתעבר עם המוך. ושהשיב לה רבינו שאם דוקא ירצה השם, ותעשה מה שמאוד לא שכיח, שתתעבר עם מוך, אות שזהו רצון השם, ואין לדאוג ממה שיקרה.

מניעת הריון לאשה חלשה

ט"ו] ושאלו לרבינו האם מותר להשתמש במניעת הריון מאחר שאחר לידת הילד הרביעי שלהם, הרגישה אשתו חולשה והרגשה מאוד גרועה, זה כבר חדשיים אחריו, והלך לרופאים ולא מצאו סיבה, ושאל רבינו מה באמת גבול החולשה, מה מרגישה, והשיב, שמרגישה חלשה בכל אבריה, עד שפשוט נופלת למשכב. ואמר רבינו באדם זקן, חולשה אינו מחלה, אבל באדם צעיר זה יכול להיות מסוכן. ושאלתי מה אמרו הרופאים, האם טענו שיכול זה להיות מסוכן, והשיב השואל שלא אמרו כלום, ואמר רבינו לא נוגע מה שאמרו, אינם בר סמכי, לפעמים יגידו שיש סכנה כשאיין, ולפעמים יקילו ויאמרו שאין סכנה במקום שיש. והשיב רבינו שיש להחשיב זה כסכנה, ומותר לשמש במוך לשנתיים.

ואח"כ הדגיש לי רבינו שאין נאמנות גדול בזה לרופאים, צריכים להשתמש בהשערה, ומובן שאדם צעיר, חולשה יכול להיות ענין מסוכן, מה שאינו באדם זקן שאינו כ"כ מסוכן מאחר שזה כדרכו.

לקחת זריקה שתצטרך אחריה לשמש במוך לתקופה

ט"ז] והרב ש. איידער שאל רבינו האם מותר לאשה לקבל זריקה כנגד דלקת German Measels ואח"כ לשמש במוך, והשיב רבינו שאם כבר נדבקה במחלה, מותרת לה כך

לשמש², אבל לכתחילה לא נראה לקחת זה. דבשלמא אם יש איזה סיבה מוכרחת לקחתו, יש טענה, אבל סתם לקחתו, רק מצב שכך מיעצים הרופאים, ואח"כ לדאוג בענין שלא תוכל להתעבר, ויש בזה חילוקי דעות בין הרופאים אם זה לג' או ו' חדשים וכדומה לא נראה, דלמה ישמעו להרופאים! **יש לאנשים נאמנות ואמונה ברופאים כמעט כמעשה ע"ז ח"ו!**

דרגת הסכנה שמתירים שימוש במוך

י"ז] ואיש אחד בא לפני רבינו, עם אשתו וילדה שנולדה לה, וסיפר זהו הילדה שהציל רבינו. שהרופאים טענו שמחמת שהאשה כל כך עצבנית, יש להפילה, ושאלו רבינו ואסר, וברוך השם נולדה ילדה טובה, והאם בריאה, ובאים להודות לרבינו וכו'. ואמר לי רבינו אח"כ, בחיך, שיש שמחשבים זה כמופת, אבל מה עשה, רק פסק הדין! וסיפר רבינו שאח"כ שאלו אודות מניעת הריון, והתירם לשמש במוך לשנתיים, מאחר שבשעת העיבור, היה המצב כ"כ גרוע, יש להחשיבו כמספיק סכנה להתיר שימוש במוך, אף שלא הספיק להתיר הפלה.

היתר תשמיש במוך כמה שנים לאחר ההיתר

י"ח] ואיזה איש צלצל וסיפר לרבינו שלפני שלוש שנים, אחר שנולדה לאשתו ילדם הרביעי (או מספר כזה), הרגישה אשתו מאוד חלשה ועצבנית, ולשנה מחלה מלשמש, ואח"כ שאלו רבינו וקיבל היתר מוך, ועכשיו, אף שכבר עבר ג' שנים מעת הלידה האחרונה, מ"מ עדיין מרגישה אשתו שאין ביכולת שלה להוליד, ואף שהמצב אינו כמו שהיה מקודם, מ"מ עדיין מרגישה שיהיה דבר מאוד קשה בשבילה, ומבקשים היתר לעוד זמן.

ושאלם רבינו אם התרתי מוך, מסתמא היה איזה מצב של סכנה. והסביר השואל שכן היה מין סכנה, שאשתו היתה מאוד עצבנית. ושאלו רבינו הלא כבר עבר זמן רב, ג' שנים, האם כונת אשתך בכלל שלא להוליד עוד! והשיב שלא, בטח רוצה עוד, רק מרגישה שעדיין צריכה עוד זמן. וחשב רבינו והשיב שבענינים של עצבנות, שייך דבר כזה, שיש צורך לעוד זמן, ויכולה להמשיך בהיתר מוך לעוד שנה.

שימוש במוך בחשש שהעובר ייזק

י"ט] וצלצל הגאון רבי שניאור קוטלר ושאל האם מותר לאשה צעירה, שאחר שילדה, יעצה רופא שלה לקחת הזריקה כנגד אדמת³, לשמש במוך לכמה חודשים, שקשה להם לפרוש, והרופאים אמרו שיש להיזהר שלא להתעבר בתוך ד' חודשים, כדי שלא להיכנס בחשש סכנה או מכשול להולד. והשיב רבינו שאמת שיש להיזהר שלא להתעבר בתוך אותו זמן, אבל כדי להתיר מוך, שהוא באמת איסור, דלא נראה שהוצדק הרב חיים עוזר במה

יג. עיין להלן אות י"ט.

יד. Rubella.

שמניקת, אלא משום שלוקח שתי שנים עד שנפשה חוזרת לה. וצחק רבינו ואמר שאם כך כותב המהרש"ל, אפשר להבין כבר מה שיש נשים צעירות שטוענות שצריכות לחכות בין ולד לולד. ולמעשה, לא מתירים במקרים רגילים כהמהרש"ל, אבל במקרים כאלו, יש רשות לחכות ב' שנים. אבל בוודאי שאין זה חיוב, ואם רוצה האשה להתעבר, או שמרגשת שנתחזק גופה, הרשות בידה.

לקחת מניעת הריון בילדה זה אחר זה רצופים

י"ב] והשיב רבינו שאשה שילדה ב' ילדים בהפסק י"א חדשים זה מזה, זאת אומרת, שנתעברה ב' חדשים לאחר שילדה, ומתיראת שלא תתעבר פעם שלישית כזה, ויהיה לה יותר מדי טירחה, מותר לה להשתמש במניעת הריון, אך, מאחר שאין זה מצב של סכנה, רק סתם חוששת, רק מותר ע"י קצף'. ומותר לה זה רק לכשנה, שאז, אם תתעבר, יהיה הפסק של כ"א חדשים בין הילדים.

מניעת הריון לבלה מחמת שצריכה לקבל חיסון נגד אדמת

י"ג] בחור אחד צלצל, וסיפר לרבינו שנעשה חתן, ועומד עכשיו שש שבועות קודם החתונה, וכלתו הלכה לרופא לבדיקת דם, והודיע לה הרופא שאיננה מחוסנת כנגד [אדמת^א] ושמייעץ לה ליקח זריקה, אך תצטרך להיזהר שלא להתעבר לכד' חדשים. ומיד השיב רבינו שאין מה לחשוב, אסור לה לקחת הזריקה, דאם כבר נדבקה במחלה, מובן ששייך ליתן היתר, אבל להיכנס לכתחילה, בוודאי אסור, והדגיש רבינו זה כמה פעמים. ואמר, שאם דוקא רוצים אז לא יתחננו לעוד כמה חדשים, וטען השואל שכבר הדפיסו הזמנות, ואמר רבינו מה בכך, תדפיסו עוד פעם, אבל טען השואל שלא רוצים לדחות החתונה.

ושאלו רבינו מה בכלל כל הענין, למה אין להסביר לבלתו שאין לקחת זה. והשיב השואל שטרח מאוד כך להסביר, אבל יש במשפחת כלתו קרוב שנולד, ר"ל, חרש, מחמת שאימו נדבקה במחלה בימי עיבורה, ומאוד מתייראת מזה, וטען רבינו הלא תסביר לה שרובא דרובא מעולם לא ידבקו במחלה זו, ומאלו שנדבקים ג"כ רק במיעוטא משפיצ המחלה על העובר, ורק במיעוטא מהם, זה השפעה שיש לדאוג עליו, ולמה מפחדים כ"כ!

שמותרת לשתות אף כוס של עקריין, וכ"כ הסמ"ג (לאוין ק"כ) וראיתו מסוגיא דסוף האי פירקא (ס"ה ע"ב) דדביתהו דר' חייא דקשת"י כו', ואומר אני, דאין ראייה מזו, אלא למי שיש לה צער לידה, כעין דביחיהו דר"ח, וכ"ש אם בניה אין הולכין בדרך ישרה, ומתיירא' שלא תרבה בגידולי' כאלו, שהרשות בידה: אמנם צ"ע דבמהרש"ל לא מבואר הדברים הללו, וראה אג"מ אבע"ז ח"א סו"ס טב שהביא רבינו לר' המהרש"ל הללו.

י. [Foam]

יא. Rubella.